

การพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมคัดสรร

The Development of English Language Skills based on Communicative Approach for Matayom Suksa II Students Using Selected Activities

อัจฉรา ฤาบุตร (Achara Thaboot) *

ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (Thanomwan Prasertcharoensuk, M.Ed.) **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร โดยใช้กิจกรรมคัดสรร พัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 9 แผน 2) เครื่องมือสะท้อนผลการเรียน ได้แก่ แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร 3) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษและเมื่อสิ้นสุดทั้ง 3 วงจร ได้ทำการทดลองวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษแล้วนำมาสรุป วิเคราะห์ผลการวิจัย

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร โดยใช้กิจกรรมคัดสรร มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) ขั้นเสนอเนื้อหา นักเรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา ครูนำเสนอบริบทหรือสถานการณ์โดยใช้สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อที่เป็นของจริง รูปภาพ บัตรคำศัพท์ วิดีทัศน์ และแผ่นบันทึกข้อมูล 2) ขั้นฝึก นักเรียนฝึกการใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้โดยฝึกเป็นกลุ่ม จากนั้นฝึกเป็นคู่ แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและใบงานเพื่อเป็นการฝึกทักษะทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน 3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นักเรียนได้ทดลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง จากกลวิธีสอนที่นำมาเข้ามาใช้คือ เกมทางภาษา การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรมการเกิดช่องว่างระหว่างข้อมูล

คำสำคัญ: ทักษะทางภาษาอังกฤษ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กิจกรรมคัดสรร

Keywords: English Skills, Communicative Language Teaching, Selected Activities

* นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนครโดยใช้กิจกรรมคัดสรร พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ คือ คิดเป็นร้อยละ 74.11 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 83.34 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70

Abstract

The purpose of this research were 1) to develop learning activities in English for Matayom Suksa II students using Communicative Approach, and 2) to enable the students to reach higher English performance. The target group consisted of 42 Matayom Suksa II students in the second semester of academic year 2000 from Romklao School under the Office of Sakon Nakhon Education Service Area 23. The research tools were classified into 3 types: 1) the experimental which were: 9 lesson plans, 2) the reflecting tools which were a teacher's note on teaching behavior, a student's note on learning behavior, and formative tests 3) a summative evaluation tool which was the English achievement test. This research model was an action research to develop learning activities in English using the Communicative Approach. Data collections were analyzed critically at the end of each cycle by the researcher and research assistant in order to improve learning activities on the next research cycle.

The research findings could be summarized as follow:

1. This research developed learning activities in English by the Communicative Approach with 3 steps: 1) presentation, students learned about word meanings and how to use suitable language in different context and situations, teacher presented context or situations by authentic materials, pictures, vocabulary cards, video compact discs, and compact discs, 2) practice, students practiced English language skills in groups and working in pairs. Then they did activities and worksheets in order to practice all of 4 skills: listening, speaking, reading, and writing, 3) production, students used English language insituations from teaching techniques including: language games, role-play and the Information Gap activities.

2. It was found that students' achievement was 74.11 percent in average which was higher than the determined mastery learning criterion at 70 percent and 83.34 percent of the students passed the criterion which was higher than the expected student criterion of 70 percentage.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ระบุความสำคัญและความจำเป็นของภาษาต่างประเทศไว้ว่า “การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การ

ศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชน โลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมุมมองของสังคมโลก” และได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานซึ่งกำหนดให้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานทางการศึกษาของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการสอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง แต่จากการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษไม่เป็นที่น่าพอใจ อีกทั้งการเรียนรู้อังกฤษยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารได้ (กรมวิชาการ, 2546) เหตุผลหนึ่งของปัญหาดังกล่าวคือ ปัญหาด้านครูผู้สอน พบว่าพฤติกรรมด้านการเรียนการสอนของครูยังสอนแบบยึดตนเองเป็นสำคัญ มีการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก พฤติกรรมการสอนของครูไม่เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด ไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ทำให้นักเรียนไม่สนุกกับการเรียน ตลอดจนเนื้อหาที่ครูเลือกมาสอน อาจจะไม่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน อีกทั้ง ครูส่วนใหญ่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษกับนักเรียนในห้องเรียน

โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร เป็นโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้อังกฤษตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อังกฤษและการเรียนรู้อังกฤษต่างประเทศ (วิชาภาษาอังกฤษ) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2552 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 66.34 (พรสิริศรีคำมูล, 2552) ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 70 ซึ่งเมื่อศึกษาสาเหตุและวิเคราะห์ปัญหาด้านผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อังกฤษภาษาต่างประเทศทั้ง 4 สาระ พบว่า สาระที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ต่ำ คือ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพการณ์ปัญหา โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษทั้ง 6 ระดับชั้น จำนวน 6 คน การสังเกตการสอน และการสอบถามนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน พบว่ามีปัญหาหลัก 2 ด้านคือ ด้านตัวครูและด้านนักเรียน สำหรับปัญหาด้านตัวครู ได้แก่ ครูใช้วิธีสอน

แบบยึดตำราเรียนเป็นหลักโดยพยายามสอนให้จบตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูใช้ไม่หลากหลายและไม่น่าสนใจ อีกทั้งครูมีภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนมากเกินไป ส่วนปัญหาด้านตัวนักเรียนนั้น จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ไม่กระตือรือร้นเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับวิชาอื่น ๆ ไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความมั่นใจในการพูดหรืออ่านภาษาอังกฤษ อีกทั้งนักเรียนเรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษามากกว่าที่จะได้รับการฝึกฝนให้ใช้ภาษา

จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร พบว่ามีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประเทศที่ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพตามความคาดหวังได้ ผู้วิจัยจึงหาแนวทางเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ด้วยการเน้นกิจกรรมคิดสรรเพื่อให้ได้ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะโดยการทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัย ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน รวมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนต้องการเรียนภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพอันมีหลากหลายวิธี พบว่า การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้จริง ซึ่งแนวทฤษฎีการสอนนี้เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาที่เรียนไปสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมให้มากที่สุดโดยใช้ทักษะสัมพันธ์ กล่าวคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน อีกทั้งเน้นความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา ขณะเดียวกันก็ไม่ละเลยเรื่องของความถูกต้องของภาษา (สมิตรอรรถวัฒนกกุล, 2540) นอกจากนี้ จากงานวิจัยหลายงานวิจัย

(สิริภิญญา ขวัญสำราญ, 2540; พลากร ไซโย, 2545; จันทิwa ศรีมะโฮงนาม, 2548) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากทำให้นักเรียนมีความสนุกสนาน มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำกิจกรรมคัดสรรมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มากำหนดเป็นรูปแบบในการดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนขณะปฏิบัติการวิจัย อันจะส่งผลในการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนให้ดีขึ้น ได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงในชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร โดยใช้กิจกรรมคัดสรร
2. เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคัดสรร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะทางภาษาอังกฤษ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษา

อังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นครบทุกทักษะทางการสื่อสาร 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. การพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคัดสรร โดยการนำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart เป็นรูปแบบในการดำเนินการวิจัย มีกระบวนการทั้งหมด 3 วงจร และขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ

3. กิจกรรมคัดสรร หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยยึดหลักการจัดกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ การเกิดช่องว่างระหว่างข้อมูล เกมทางภาษา และกิจกรรมบทบาทสมมติ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทั้ง 4 ในลักษณะทักษะสัมพันธ์ อันได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน

4. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคัดสรร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมคัดสรร เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทั้ง 4 ในลักษณะทักษะสัมพันธ์ อันได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน โดยมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นการแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียน ทบทวนความรู้เดิม เชื่อมโยงสถานการณ์ให้เข้ากับบทเรียน และสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย คือ

- 1) ขั้นเสนอเนื้อหา เป็นการเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียนโดยใช้สื่อที่เป็นของจริง ได้แก่ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์ วิดีทัศน์ แล้วเสนอเนื้อหาทางภาษาโดยให้

ผู้เรียนฟังหรืออ่าน จากนั้นกระตุ้นการเรียนรู้โดยตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านโดยใช้คำถาม 2) ขั้นฝึก เป็นการฝึกแบบควบคุมโดยให้ผู้เรียนฟังตัวอย่างภาษาจากแถบบันทึกเสียงหรือครูผู้สอน จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงโดยฝึกพร้อมกันทั้งชั้นหรือฝึกทีละครั้งห้อง แล้วผู้สอนสุ่มเรียกให้ผู้เรียนฝึกเป็นรายบุคคล โดยผู้สอนต้องให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน 3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยอิสระ โดยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย การแสดงบทบาทสมมติ เกมทางภาษาและการหาข้อมูลที่ขาดหายไป ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนมาแล้วมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในการทำกิจกรรม โดยผู้สอนอธิบายวิธีการทำกิจกรรม จัดกลุ่มผู้เรียน หลังจากนั้นผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมเองทั้งหมด ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำและให้ข้อมูลป้อนกลับ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นการให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนไปแล้วด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา

ขั้นที่ 4 ขั้นวัดประเมินผล เป็นการใช้การประเมินในลักษณะทักษะสัมพันธ์และใช้การวัดหลาย ๆ แบบ โดยการสังเกตจากการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม รวมถึงการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดตามลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 ซึ่งกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร จำนวนนักเรียน 42 คน

2. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้นำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart เป็นรูปแบบในการดำเนินการวิจัย มีกระบวนการทั้งหมด 3

วงจร และขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Act) ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) และขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflect)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคัดสรร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากหน่วยการเรียนรู้ 3 หน่วย ซึ่งประกอบไปด้วยแผนการเรียนรู้จำนวน 9 แผน

2) เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร

3) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยปฐมนิเทศผู้ช่วยวิจัยและนักเรียนเพื่อสร้างข้อตกลงและทำความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 9 แผน โดยแบ่งเป็น 3 วงจรปฏิบัติการ ได้แก่ วงจรปฏิบัติการที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 วงจรปฏิบัติการที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 และวงจรปฏิบัติการที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7-9

3) การสะท้อนผลการสอนหลังจากสิ้นสุดการสอนในแต่ละวงจรปฏิบัติการจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบบันทึกพฤติกรรมจัดการการเรียนรู้ของครู และแบบทดสอบ

ย่อยท้ายวงจร เพื่อให้ได้ข้อมูลมาสะท้อนผลการปฏิบัติ และปรับปรุงการสอนในวงจรปฏิบัติการต่อไป

4) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เมื่อดำเนินการสอนครบทั้ง 3 วงจร โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ สรุปและอภิปรายผลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู และแบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยนำข้อมูลที่ได้อามาสรุปความเหมือนและความแตกต่างของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์สภาพที่เกิดขึ้นว่ามีข้อบกพร่อง มีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ นำคะแนนมาหาค่าร้อยละเทียบกับเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนด คือ มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคิดสรร มีขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นนำ เป็นการแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียน ทบทวนความรู้เดิม เชื่อมโยงสถานการณ์ให้เข้ากับบทเรียน และสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้การสนทนาพูดคุยระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ใช้เกม หรือเพลง

2) ขั้นสอน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

(1) ขั้นเสนอเนื้อหา เป็นการเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียนโดยใช้สื่อที่เป็นของจริง ได้แก่ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์ วิดีทัศน์ แล้วเสนอเนื้อหาทาง

ภาษาโดยให้ผู้เรียนฟังหรืออ่าน จากนั้นกระตุ้นการเรียนรู้ โดยตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านโดยการ ใช้คำถามให้ผู้เรียนตอบคำถาม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

(2) ขั้นฝึก เป็นการฝึกแบบควบคุม โดยให้ผู้เรียนฟังตัวอย่างภาษาจากแผ่นบันทึกเสียงหรือครูผู้สอน จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงโดยฝึกพร้อมกัน ทั้งชั้นหรือฝึกทีละครึ่งห้อง แล้วผู้สอนสุ่มเรียกให้ผู้เรียนฝึกเป็นรายบุคคล โดยผู้สอนต้องให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนว่าใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีการฝึกอ่านคำศัพท์ ประโยค และการเขียนบทสนทนาไปพร้อม ๆ กันด้วย

(3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารโดยอิสระ โดยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย การเกิดช่องว่างระหว่างข้อมูล เกมทางภาษาและกิจกรรมบทบาทสมมติ

3) ขั้นสรุป เป็นการให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนไปแล้วด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา

4) ขั้นที่ 4 ขั้นวัดประเมินผล เป็นการ ใช้การประเมินในลักษณะทักษะสัมพันธ์และใช้การวัดหลาย ๆ แบบ โดยการสังเกตจากการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม รวมถึงการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดตามลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคิดสรร ส่งผลให้ นักเรียนมีความสนใจและมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม นักเรียนชอบกิจกรรมที่ครูนำมาสอน เพราะมีความหลากหลาย ทำให้มีความกล้าแสดงออกในการทำกิจกรรมหน้าชั้น มีความสนุกสนานในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันส่งเสริมให้บรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้น

2. สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบที่ผ่าน

การตรวจสอบความเหมาะสมด้านคำศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ และความตรงเชิงเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน แล้วปรากฏว่า นักเรียนทั้งหมดมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 74.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ความรอบรู้เฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม โดยมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไปจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 83.34 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 42 คน เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะแล้วพบว่าทุกทักษะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 77.15, 75.48, 72.38 และ 71.43 ตามลำดับ

ดังนั้นสรุปผลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคิดสรรไปให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารสูงขึ้น ซึ่งบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) ก่อนที่จะนำวิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคิดสรรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรได้ศึกษาทฤษฎีหลักการ และแนวคิดของวิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ตลอดจนข้อดีและข้อจำกัดให้เข้าใจเป็นอย่างดีเสียก่อน โดยเฉพาะการกำหนดเวลาในการสอน และการวัดประเมินผลให้ชัดเจน

2) ต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง ทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง นักเรียนที่เรียนปานกลาง และนักเรียนที่เรียนอ่อน จัดกลุ่มคละความสามารถกัน

3) ในการทำกิจกรรมคู่ ควรจัดให้นักเรียนที่เรียนเก่งคู่กับนักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อให้นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยฝึกให้นักเรียนที่เรียนอ่อนมีพัฒนาการในด้านนี้ได้ดีขึ้น

4) ครูผู้สอนควรเป็นผู้คอยให้คำแนะนำในขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเท่านั้น เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรนำรูปแบบการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคิดสรรไปใช้ทดลองสอนกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันในแต่ละช่วง เพื่อดูความเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงชั้นว่ากิจกรรมใดเหมาะกับเด็กในวัยใด

2) ควรนำรูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมคิดสรรไปทดลองใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง กับการใช้ภาษาสื่อสาร เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาจีน หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอนในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จันทิwa ศรีมะโฮงนาม. (2550). **การใช้เกมเพื่อพัฒนาทักษะภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรสินี ศรีคำมูล. (2552). **รายงานสรุปผลการเรียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนร่มเกล้าสกลนคร**. งานวัดและประเมินผลการศึกษา โรงเรียนร่มเกล้า สกลนคร. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1.
- พลารัก ไชโย. (2545). **การศึกษาผลการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- สิริกัญญา ขวัญสำราญ. (2540). **การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมคัดสรรเพื่อการสื่อสาร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). **วิธีสอนภาษาอังกฤษ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.